

Ieteikumi medniekiem augsti patogēnās putnu gripas augsta riska periodā

Publicēts: 28.08.2023.

Augsti patogēnā putnu gripa (turpmāk – APPG) ir akūta, ļoti lipīga dažādu sugu putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās. APPG raksturīga ar augstu putnu mirstību. Inficēti putni izdala APPG vīrusu ar ķermeņa izdalījumiem (siekalām, izkārnījumiem un gļotām). Vīruss kādu laiku var saglabāt inficēšanās spēju, atradoties apkārtējā vidē, t. sk. ūdeņos, augsnē un uz virsmām. Mājputni parasti inficējas, nonākot kontaktā ar inficētajiem savvaļas putniem, uzturoties piesārņotā vidē, ēdot inficētu barību vai kontaktējoties ar inficētiem vides objektiem, t. sk. ūdeni.

Ar APPG slimo vistas, kaijas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas. Ar APPG inficējas arī savvaļas vai turēti zīdītāji, kuri nonāk ciešā saskarē vai to barībai piekļūst slimi savvaļas putni, kā arī apēdot slimos vai mirušos putnus. Dažās valstīs (Polijā, ASV, Kanādā, Francijā) reģistrēti APPG gadījumi kaķiem un suņiem, savukārt Latvijā APPG reģistrēta lapsām. Saslimt ar APPG var arī cilvēki, ja nonāk kontaktā ar inficētu dzīvnieku, tā izdalījumiem vai piesārņoto vidi. Inficēšanās risks ir lielāks cilvēkiem, kuri profesionāli darbojas vai ir citādi cieši saistīti darbībā ar inficētiem putniem vai zīdītājiem (savvaļas vai pieradinātiem).

Cilvēku saslimšanas simptomi ar APPG var būt līdzīgi simptomiem, ko izraisa cilvēku gripas vīrusi – paaugstināta temperatūra, drudzis, kakla sāpes, klepus, muskuļu sāpes, slikta dūša, vemšana, caureja, iekaisušas acis, apgrūtināta elpošana, pneimonija (plaušu karsonis), var attīstīties encefalīts (galvas smadzeņu iekaisums) vai meningoencefalīts (galvas smadzeņu apvalku un smadzeņu iekaisums).

Biodrošības pasākumu kopums, kas jāievēro medniekiem

Aizliegts putnu medībās izmantoto apģērbu un apavus valkāt:

- 1 vietās, kur tur lauksaimniecības dzīvniekus;
- 2 gatavojot barību lauksaimniecības dzīvniekiem;
- 3 veicot citas darbības, ar kurām tieši vai netieši iespējams pārnest infekcijas slimības ierosinātāju no savvaļas dzīvniekiem uz lauksaimniecības un lolojumdzīvniekiem.

Pēc putnu medībām no apaviem un to zolēm notīrīt augsnes daļas un netīrumus un medībās izmantotos apavus mazgāt un dezinficēt ar dezinfekcijas līdzekļiem, kuri iedarbīgi pret APPG ierosinātāju.

Laikā, kad veic putnu medijuma apstrādi, nodrošināt, ka putnu medijuma apstrādes vietai nevar piekļūt nepiederošas personas, savvaļas, lauksaimniecības dzīvnieki un lolojumdzīvnieki. Pēc krūšu un vēdera dobuma orgānu izņemšanas un putnu medijuma apstrādes aprīkojumu, vairākkārt izmantojamo aizsargapģērbu un putnu medijuma apstrādes vietu tīra un mazgā. Ja nepieciešams attiecīgo aprīkojumu, vairākkārt izmantojamo aizsargapģērbu un medijuma apstrādes vietu dezinficē ar dezinfekcijas līdzekļiem, kuri iedarbīgi pret APPG ierosinātāju.

Putnu medijuma izcelsmes blakusproduktus, kas nav paredzēti cilvēku patēriņam (turpmāk – blakusprodukti) savāc, uzglabā ūdensnecaurlaidīgā aprīkojumā (maiss, konteiners, u.c. tam piemēroti līdzekļi) un nogādā uz speciāli paredzētām vietām (piemēram, blakusproduktu savākšanas konteineriem). Ja nav iespējams nogādāt uz blakusproduktu savākšanas konteineriem, tad tos likvidē sadedzinot vai aprokot zemē tā, lai savvaļas dzīvnieki vai lolojumdzīvnieki nevarētu tos izrakt. Nodrošina, ka blakusproduktiem nevar piekļūt nepiederošas personas, savvaļas, lauksaimniecības un lolojumdzīvnieki. Blakusproduktus aizliegts izbarot lauksaimniecības dzīvniekiem.

Medniekiem, veicot putnu medijuma apstrādi, ieteicams ievērot personīgo higiēnu, rūpīgi mazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni. Nepieciešamības gadījumā – valkāt cimdus, sejas aizsargmasku vai respiratoru, kā arī aizsargāt acis (valkāt aizsargbrilles). Vienmēr termiski apstrādāt putnu medijuma gaļu pirms lietošanas uzturā.

Ja cilvēkam 14 dienu laikā pēc kontakta ar slimiem vai mirušajiem putniem, kaķiem, suņiem vai citiem zīdītājiem, kā arī pēc saskares ar vidi vietā, kur putniem ir konstatēta vai apstiprināta APPG, parādās akūtas augšējo elpceļu slimības pazīmes, nepieciešams palikt mājās, sazināties ar ārstu, informēt par slimības simptomiem, minētajiem inficēšanās riska faktoriem un sekot ārsta norādījumiem.

Ja medību sunim, kurš nesen piedalījies putnu medībās, parādās akūtas augšējo elpceļu slimības pazīmes, nepieciešams nekavējoties dzīvnieku parādīt praktizējošam veterinārārstam.

Informācija par savvaļas putnu liķu savākšanu

Pašvaldības nodrošina bezsaimnieka dzīvnieku, t.sk., savvaļas putnu liķu savākšanu un iznīcināšanu. Cilvēki, kuri iesaistīti beigto savvaļas putnu savākšanas un iznīcināšanas pasākumos, ievēro drošības prasības un aizsardzības pasākumus saskaņā ar SPKC norādēm.

Papildu informācija

Papildu informāciju par APPG un cilvēku veselību meklējiet [Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļvietnē](#)

<https://www.pvd.gov.lv/lv/ieteikumi-medniekiem-augsti-patogenas-putnu-gripas-augsta-riska-perioda>